

Bruxelles, 28. svibnja 2021.
(OR. en)

9292/21

Međuinstitucijski predmet:
2018/0243(COD)

CADREFIN 267	COAFR 141
POLGEN 85	COASI 77
FIN 403	CORLX 287
CODEC 793	COHOM 93
ACP 49	ECOFIN 545
COEST 119	ASIM 35
MAMA 91	MIGR 102
DEVGEN 109	ATO 40
COLAC 40	PE 57

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavna tajnica Europske komisije, potpisala direktorica Martine DEPREZ
Datum primitka:	28. svibnja 2021.
Za:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2021) 267 final
Predmet:	KOMUNIKACIJA KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije o stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa za razdoblje 2021.–2027.

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2021) 267 final.

Priloženo: COM(2021) 267 final

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 27.5.2021.
COM(2021) 267 final

2018/0243 (COD)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

**stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Instrumentu za
susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa za razdoblje 2021.–2027.**

(Tekst značajan za EGP)

**KOMUNIKACIJA KOMISIJE
EUROPSKOM PARLAMENTU**

na temelju članka 294. stavka 6. Ugovora o funkcioniranju Europske unije

o

stajalištu Vijeća o donošenju Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa za razdoblje 2021.–2027.

(Tekst značajan za EGP)

1. KONTEKST

Datum slanja prijedloga Europskom parlamentu i Vijeću (dokument COM(2018) 460 final – 2018/0243 COD)	14. lipnja 2018.
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnika o djelomičnom pregovaračkom mandatu	12. lipnja 2019.
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnika o dopunjenom djelomičnom pregovaračkom mandatu	25. rujna 2019.
Datum 1. trijaloga	23. listopada 2019.
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnika o dopunjenom djelomičnom pregovaračkom mandatu	27. studenoga 2019.
Datum stajališta Europskog parlamenta (Izvješće)	27. ožujka 2019.
Datum 2. trijaloga	5. prosinca 2019.
Datum 3. trijaloga	20. veljače 2020.
Datum 4. trijaloga	11. lipnja 2020.
Datum dogovora Odbora stalnih predstavnika o dopunjenom djelomičnom pregovaračkom mandatu	18. rujna 2020.
Datum 5. trijaloga	2. listopada 2020.
Datum 6. trijaloga	20. studenoga 2020.
Datum 7. (posljednjeg) trijaloga	15. prosinca 2020.
Datum političkog dogovora u Odboru stalnih predstavnika	17. ožujka 2021.
Datum na koji su odbori AFET i DEVE Europskog parlamenta izglasali odobravanje kompromisnog dogovora	19. ožujka 2021.

2. CILJ PRIJEDLOGA KOMISIJE

Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa ključna je sastavnica paketa instrumenata Unije za suradnju s njezinim neposrednim susjedstvom i svijetom, u okviru višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) za razdoblje 2021.–2027.

Predlaže se financijski instrument za raspodjelu sredstava u cilju očuvanja i promicanja vrijednosti i interesa Unije diljem svijeta kako bi se postigli ciljevi i ostvarila načela vanjskog djelovanja Unije, kako je utvrđeno u članku 3. stavku 5., članku 8. i članku 21. Ugovora o Europskoj uniji (UEU).

Uredba o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa obuhvaćat će mjere koje je ranije obuhvaćalo 11 različitih uredaba¹, čime će se povećati usklađenost i dosljednost vanjskog djelovanja Unije. Dio je proračuna EU-a, a usklađivanjem s Financijskom uredbom osigurat će se jednaki uvjeti jer se njome predviđaju zajednička pravila i utvrđuju jednostavnija, transparentnija i fleksibilnija pravila za fondove EU-a. Doprinijet će smanjenju, a dugoročno i iskorjenjivanju siromaštva, učvrstiti, podupirati i promicati demokraciju, vladavinu prava i poštovanje ljudskih prava, održivi razvoj i borbu protiv klimatskih promjena te pomoći u rješavanju problema nezakonitih migracija i prisilnog raseljavanja, uključujući njihove temeljne uzroke. Također će doprinijeti promicanju multilateralizma te ispunjenju međunarodnih obveza i ciljeva koje je Unija prihvatila, posebno ciljeva održivog razvoja, Programa 2030. i Pariškog sporazuma. Promicat će snažnija partnerstva s trećim zemljama, među ostalim s europskim susjedstvom, na temelju zajedničkih interesa i odgovornosti, u cilju poticanja stabilizacije, dobrog upravljanja i izgradnje otpornosti.

Posebni su ciljevi Uredbe:

(a) podupirati i poticati dijalog i suradnju s trećim zemljama i regijama susjedstva, supsaharske Afrike, Azije i Pacifika te Sjeverne i Južne Amerike i Kariba;

(b) razvijati posebna ojačana partnerstva i pojačanu političku suradnju s europskim susjedstvom, na temelju suradnje, mira i stabilnosti te zajedničke predanosti univerzalnim vrijednostima demokracije, vladavine prava i poštovanja ljudskih prava, s ciljem duboke i održive demokracije, progresivne socioekonomske integracije i međuljudskih kontakata;

(c) na globalnoj razini:

- štiti, promicati i unapređivati ljudska prava, uključujući rodnu ravnopravnost i zaštitu boraca za ljudska prava, i u najtežim okolnostima i hitnim situacijama, te demokraciju i vladavinu prava, uključujući mehanizme odgovornosti,
- podupirati organizacije civilnog društva,
- jačati stabilnost i mir i sprječavati sukobe, čime se doprinosi zaštiti civila,
- rješavati druga globalna pitanja, kao što su klimatske promjene, zaštita bioraznolikosti i okoliša te migracije i mobilnost;

¹ Uredbe (EU) br. 230/2014, (EU) br. 232/2014, (EU) br. 233/2014, (EU) br. 234/2014, (EU) br. 235/2014, (EU) br. 236/2014 i (EU) 2017/1601 Europskog parlamenta i Vijeća, Odluka br. 466/2014/EU Europskog parlamenta i Vijeća, uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 480/2009, (Euratom) br. 237/2014 i (EU) 2015/322 i 11. unutarnji sporazum Europskog razvojnog fonda.

(d) osigurati brzi odgovor na: krize, nestabilne situacije i sukobe, uključujući situacije koje mogu nastati uslijed migracijskih tokova i prisilnog raseljavanja, te hibridne prijetnje; destabilizirajuće okolnosti, uključujući prirodne katastrofe i katastrofe izazvane ljudskim djelovanjem, uz povezivanje humanitarne pomoći i razvojnog djelovanja; te potrebe i prioritete vanjske politike Unije.

Dogovorena ukupna financijska omotnica iznosi 79,462 milijarde EUR (u tekućim cijenama).

3. KOMENTARI O STAJALIŠTU VIJEĆA

Stajalište Vijeća u potpunosti odražava dogovor postignut u trijalozima. Najvažnije izmjene u odnosu na prijedlog Komisije uključuju sljedeće:

– *proračun:*

- izmijenjeni proračun za instrument i njegove sastavnice, u skladu sa zaključcima Vijeća Europske unije iz srpnja 2020. i razmjernom prilagodbom za iznose koji nisu izričito raščlanjeni u zaključcima,
- gornja granica od 270 milijuna EUR za djelovanja za izgradnju kapaciteta vojnih aktera kao potpore razvoju i sigurnosti za razvoj,
- indikativni iznos od 1 800 milijuna EUR za Erasmus,
- mogućnost da se do 25 % tematskog programa za ljudska prava i demokraciju namijeni misijama za promatranje izbora,
- indikativni iznos od najmanje 500 milijuna EUR za Pacifik i najmanje 800 milijuna EUR za Karibe u okviru odgovarajućih geografskih omotnica,
- indikativni iznos od najmanje 500 milijuna EUR za lokalna tijela u okviru geografskih programa,
- dodatna sredstva zajamčena iz rezerve za nove izazove i prioritete tematskih programa za ljudska prava i demokraciju (200 milijuna EUR), organizacije civilnog društva (200 milijuna EUR) i globalne izazove (600 milijuna EUR),

– *elementi upravljanja iz Uredbe:*

- dodatni delegirani akti za izmjenu iznosa rezervacija i gornje granice za Jamstvo za vanjsko djelovanje te za izmjenu gornje granice za izgradnju kapaciteta za razvoj i sigurnost za razvoj,
- dodatni delegirani akt za utvrđivanje geografskih programa, koji će se donijeti 2021., a obuhvaća:
 - posebne ciljeve i prioritetna područja suradnje koja proizlaze iz zajedničkih područja suradnje, uključujući određivanje prioriteta po podregijama u Prilogu II.,
 - podregije su sljedeće: južno susjedstvo, istočno susjedstvo, zapadna Afrika, istočna i središnja Afrika, južna Afrika i Indijski ocean, Bliski istok, središnja Azija, južna Azija, sjeverna i jugoistočna Azija, Pacifik, Sjeverna i Južna Amerika i Karibi,
 - tematske ciljeve za geografski stup, u skladu s točkom 1. podtočkom (b) Priloga IV. Uredbi o Instrumentu za razvojnu suradnju,

- financijska sredstva koja se dodjeljuju za zapadnu Afriku, istočnu i središnju Afriku te južnu Afriku i Indijski ocean,
- obvezno preispitivanje delegiranog akta za utvrđivanje geografskih programa u sredini programskog razdoblja,
- uvodna izjava o obustavi pomoći u slučajevima narušavanja demokracije i vladavine prava,
- upućivanje na poštovanje konvencija o standardima nuklearne sigurnosti kao programskog načela,
- obvezno preispitivanje programskih dokumenata u sredini programskog razdoblja,
- upućivanje na mogućnost uspostave panafričkog programa i programa za Afriku, Karibe i Pacifik,
- *migracije:*
 - ciljni rashodi: „okvirni iznos od 10 %”,
 - upućivanje na činjenicu da bi mjere povezane s migracijama trebale doprinijeti djelotvornoj provedbi sporazuma i dijaloga EU-a s trećim zemljama o migracijama poticanjem suradnje koja se temelji na fleksibilnom, poticajnom pristupu i koju podupire koordinacijski mehanizam,
- *susjedstvo:*
 - zadržavanje postojećeg teksta Europskog instrumenta za susjedstvo o pristupu utemeljenom na poticajima,
 - utvrđivanje udjela financijske omotnice za susjedstvo koji se okvirno može dodijeliti za prekograničnu suradnju od „do 5 %”,
- *ciljni rashodi osim prethodno navedenih:*
 - povećanje ciljnih rashoda za službenu razvojnu pomoć na najmanje 93 %,
 - povećanje ciljnih rashoda za djelovanje u području klime na 30 %,
 - umetanje riječi „najmanje” ispred cilja da se 20 % rashoda za službenu razvojnu pomoć namijeni ljudskom razvoju i socijalnom uključivanju,
 - dodavanje upućivanja na doprinos cilju da se 10 % rashoda u okviru VFO-a namijeni ciljevima u području bioraznolikosti,
 - utvrđivanje dodatnog cilja od „najmanje 85 %” djelovanja s rodnom ravnopravnošću kao jednim od glavnih ili važnih ciljeva, od čega bi najmanje 5 % trebalo imati rodnu ravnopravnost, prava žena i djevojčica te njihovo osnaživanje kao glavni cilj,
- *EFOR+/Jamstvo za vanjsko djelovanje:*
 - smanjenje maksimalnog iznosa Jamstva za vanjsko djelovanje na 53 449 milijuna EUR i uvođenje gornje granice od 10 000 milijuna EUR za rezervacije za to jamstvo. Ti se iznosi mogu izmijeniti delegiranim aktom,
 - konkretniji članci o svrsi, upravljanju, prihvatljivosti operacija i izvješćivanju za EFOR+ te prilog o prioritetnim područjima za operacije fonda EFOR+. Tekst o upravljanju više se ne nalazi u prilogu koji bi se mogao izmijeniti delegiranim aktom, nego je uvršten u članke u glavnom tekstu Uredbe,

- pojašnjenje uloge EIB-a u okviru fonda EFOR+, prije svega uspostave isključivog namjenskog investicijskog područja za državne i nekomercijalne podržavne operacije te, prema potrebi, uspostave, odgovarajućim standardnim postupkom, dvaju namjenskih investicijskih područja, za komercijalne operacije na podržavnoj razini i operacije privatnog sektora, s ukupnim okvirnim iznosom od 26 725 milijuna EUR,
- uvođenje relevantnih definicija povezanih s fondom EFOR+, prije svega dodatnosti,
- uvođenje članka o mehanizmu za pritužbe i pravnu zaštitu te o zaštiti finansijskih interesa EU-a,
- *naziv instrumenta:*
 - dodavanje riječi „Globalna Europa” nazivu, koji je tako postao „Instrument za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa”.

U dogovoru su sačuvani ciljevi izvornog prijedloga Komisije, zadržana je razina ambicije i omogućena dovoljna fleksibilnost u provedbi novih pravila. Stoga je Komisija podržala navedene promjene.

4. ZAKLJUČAK

Komisija podržava rezultate međuinstitucijskih pregovora i stoga prihvaća stajalište Vijeća.

5. IZJAVE KOMISIJE

Komisija je dala dvije jednostrane izjave, koje se nalaze u Dodatku.

DODATAK

Izjave Komisije

Izjava Komisije o geopolitičkom dijalogu s Europskim parlamentom o Instrumentu za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa:

Europska komisija, imajući na umu funkcije političkog nadzora Europskog parlamenta utvrđene u članku 14. Ugovora o Europskoj uniji, obvezuje se provesti geopolitički dijalog na visokoj razini između tih dviju institucija o provedbi Uredbe (EU) XXX/XXX Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju (NDICI) – Globalna Europa. Dijalog bi trebao omogućiti razmjenu mišljenja s Europskim parlamentom, čije će se stajalište o provedbi Instrumenta u potpunosti uzeti u obzir.

U okviru geopolitičkog dijaloga raspravljat će se o općim smjernicama za provedbu Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju, među ostalim o programiranju prije donošenja programskih dokumenata, te o posebnim temama kao što su upotreba rezerve za nove izazove i prioritete ili primjena sredstava utjecaja koja rezultira mogućim promjenama u dodjeli sredstava namijenjenih migracijama ili obustava pomoći partnerskoj zemlji ako uporno ne poštuje načela demokracije, vladavine prava, dobrog upravljanja, poštovanja ljudskih prava i temeljnih sloboda.

Geopolitički dijalog bit će strukturiran na sljedeći način:

- i. dijalog na visokoj razini između Visokog predstavnika/potpredsjednika, povjerenika zaduženih za međunarodna partnerstva te susjedstvo i proširenje, i Europskog parlamenta;*
- ii. trajni dijalog na razini viših dužnosnika s radnim skupinama AFET-a i DEVE-a kako bi se osigurala odgovarajuća priprema i daljnje postupanje nakon dijaloga na visokoj razini.*

Dijalog na visokoj razini održavat će se najmanje dvaput godišnje. Jedan od sastanaka može se podudarati s Komisijinim predstavljanjem nacрта godišnjeg proračuna.

Izjava Komisije o uvodnim izjavama 50. i 51. i članku 8. stavku 10.

Regionalni programi potpore za migracije podupirat će sveobuhvatna, uravnotežena i prilagođena partnerstva s relevantnim zemljama podrijetla ili tranzita i zemljama domaćinima, na temelju fleksibilnog, poticajnog pristupa te uz potporu koordinacijskog mehanizma u okviru Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa. Prema potrebi će se dopunjavati mjerama u okviru programa za pojedine zemlje.

Kako bi se osigurala najučinkovitija upotreba tih sredstava, u skladu s prioritetima politika Unije i partnerskih zemalja, Europska komisija aktivno će provoditi te prioritete s pomoću svih relevantnih instrumenta Unije i sudjelovati u koordinaciji s državama članicama na sinkroniziran i učinkovit način. Osigurat će da Europski parlament i Vijeće budu redovito i detaljno obaviješteni kako bi se omogućila razmjena mišljenja.